

บันทึก

เรื่อง อำนาจหน้าที่ในการให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม

ตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๒๕๗ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ประธานกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปทุมธานี และสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครนายก มีหนังสือหารือกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม ตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐ เช่น การรับรองเอกสาร การรับรองบุคคลว่าเป็นมุสลิมและการรับรองผลิตภัณฑ์อาหาร (ฮาลาล) เป็นต้น ว่าองค์กรใดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการรับรองเนื่องจากจุฬาราชมนตรีและคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ต่างก็อ้างว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกหนังสือรับรองดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการว่า อำนาจหน้าที่ในการออกประกาศของจุฬาราชมนตรี ตามมาตรา ๘ (๔) นั้น เป็นการออกประกาศเกี่ยวกับผลการวินิจฉัยหรือข้อชี้ขาดเกี่ยวกับหลักศาสนาหรือบทบัญญัติแห่งศาสนา ส่วนการรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม เช่น การรับรองเอกสาร การรับรองบุคคลว่าเป็นมุสลิมและการรับรองผลิตภัณฑ์อาหาร (ฮาลาล) เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๑๘ (๙) และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตามมาตรา ๒๖ (๑๓) โดยจังหวัดใดที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ก็เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้น สำหรับจังหวัดใดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดก็เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่า ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการศาสนา) ผู้แทนจุฬาราชมนตรี และผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย รวมถึงหนังสือของจุฬาราชมนตรี ที่ สห ๐๔๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แล้ว มีความเห็นว่า จุฬาราชมนตรีมีอำนาจหน้าที่

ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐ กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นต่อทางราชการเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ออกประกาศแจ้งผลการดูดวงจันทร์ตามมาตรา ๓๕ (๑๑) เพื่อกำหนดวันสำคัญทางศาสนา และออกประกาศเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ซึ่งอำนาจหน้าที่ออกประกาศเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามนั้น หมายความว่า เมื่อหลักศาสนาอิสลามหรือบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในข้อใดหรือเรื่องใดไม่ชัดเจนหรือกรณีมีข้อสงสัย และจุฬาราชมนตรีได้มีคำวินิจฉัยหรือมีคำอธิบายหลักศาสนาอิสลามหรือบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในข้อนั้นหรือในเรื่องนั้นแล้ว จุฬาราชมนตรีก็มีอำนาจหน้าที่ที่จะประกาศคำวินิจฉัยหรือคำอธิบายนั้นให้ผู้ซึ่งนับถือศาสนาอิสลามได้ทราบและถือปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น กรณีที่คัมภีร์อัลกุรอานบทบัญญัติที่ ๒ โองการที่ ๑๖๘ ได้บัญญัติไว้ว่า “มนุษย์เอ๋ยจงบริโภคละฮัล” อนุมัติ ที่ดี ๆ จากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน...”^๒ จากบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอานดังกล่าวมีปัญหาว่าสิ่งใดคือสิ่งที่คัมภีร์อัลกุรอานอนุมัติให้มุสลิมบริโภคได้ (ฮาลาล) ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของจุฬาราชมนตรีที่ต้องวินิจฉัยหรืออธิบายและออกประกาศข้อวินิจฉัยหรือคำอธิบายนั้นให้ผู้ซึ่งนับถือศาสนาอิสลามได้ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

สำหรับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งมีจุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๑๖^๓ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘^๔ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑ มาตรา ๘ จุฬาราชมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นต่อทางราชการเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม
- (๒) แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (๓) ออกประกาศแจ้งผลการดูดวงจันทร์ตามมาตรา ๓๕(๑๑) เพื่อกำหนดวันสำคัญทางศาสนา

(๔) ออกประกาศเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม

^๒ แปลความโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวิชาการศาสนาอิสลาม สำนักจุฬาราชมนตรี ซึ่งประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี ส่งมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗)

^๓ มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วยจุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคนและจากกรรมการอื่นซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ถ้ามีเศษให้ปัดทิ้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๑๘ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาหรือขอแนะนำเกี่ยวกับศาสนาอิสลามแก่คณะกรรมการอิสลามประจำ

การบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้รวมทั้งอำนาจหน้าที่ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามด้วย ซึ่งหมายความว่า คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ให้คำรับรองว่า เรื่องใดหรือสิ่งใดเป็นเรื่องหรือเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามหรือเป็นไปตามหลักศาสนาอิสลามหรือบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามที่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วหรือที่จุฬาราชมนตรีได้ออกประกาศข้อวินิจฉัยไว้แล้ว

ส่วนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้นมีอำนาจหน้าที่ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามในจังหวัดตามมาตรา ๒๖ (๑๓)^๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ และจังหวัดใดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อำนาจเช่นนี้ก็จะเป็นของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยอาจจะมอบหมายให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ใกล้เคียงปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๘ (๖) และ (๙)^๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐

จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) จึงเห็นว่า การรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม เช่น การรับรองเอกสารการรับรองบุคคลว่าเป็นมุสลิม และการรับรองผลิตภัณฑ์อาหารที่อนุมัติให้มุสลิมบริโภคได้ (ฮา

จังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

(๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมอบหมาย

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด

(๕) ออกระเบียบวิธีการดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

(๖) ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในจังหวัดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ในการนี้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะมอบหมายให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ใกล้เคียงปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้

(๗) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านตามมาตรา ๔๐

(๘) จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารและบัญชีรายรับรายจ่ายของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

(๙) ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม

(๑๐) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนา และการศึกษาศาสนาอิสลาม

(๑๑) ประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในกิจการที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

^๕ มาตรา ๒๖ ในจังหวัดที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑๓๑

๑๓๑

(๑๓) ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามในจังหวัด

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

ลาล) ตามที่กระทรวงมหาดไทยขอหารือมานี้ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดตามมาตรา ๑๘ (๖) หรือ (๙) หรือ มาตรา ๒๖ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้วแต่กรณี

(ลงชื่อ) อักขราทร จุฬารัตน

(นายอักขราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๔๒